

Den Haag

ADVIEZEN – Welstands- en Monumentencommissie 1

Gemeente Den Haag, 18 oktober 2023

Locatie:

Spui C01.09

Aanwezig:

Marc Reniers	Voorzitter
Franz Ziegler	Lid
Joris Molenaar	Lid
Philomene van der Vliet	Lid
Wijnand Galema	Lid

Secretaris:

Sander van der Ven

A. HAMERSTUKKEN

De commissie is akkoord gegaan met de adviezen uit de ter plekke voorgelegde hamerstukkenlijst(en):

Hamerstukkenlijst A voor vaststelling op 18 oktober 2023

B. INGEKOMEN BOUWPLANNEN

De commissie heeft over onderstaande plannen geadviseerd. De adviezen zijn ter plekke vastgesteld.

1 Binnenklingen ongenummerd

Wcie 20231018/202316923

Bouwen: het bouwen van een woonzorggebouw (blok 1 met 6 groepswoningen met elk 8 woonzorgeenheden) en bijbehorende voorzieningen ter plaatse van de te slopen woonzorggebouwen Binnenklingen 5, 7, 10, 12, 14 en 16 (aanvraag 2e fase).

De beoordeling van dit bouwplan is uitgesteld.

2 Boslaan 12

Wcie 20231018/202221264

Bouwen/Cultuurhistorie: het bouwen van een kantoor, werkplaats, opslag, horeca en informatiecentrum ter plaatse van het te slopen werkschuur Boslaan 12, het plaatsen van een hekwerk, het inrichten van het terrein, het plaatsen van een keermuur, het kappen en herbeplanten van 7 bomen en het aanleggen van een fiets/voetgangersbrug.

De beoordeling van dit bouwplan is uitgesteld.

3 Carelshavenstraat 5 en 7

Wcie 20231018/202318997

Bouwen (beginselaanvraag): het bouwen van een woongebouw met 28 appartementen, maatschappelijke functie en kinderdagverblijf Carelshavenstraat 5 en 7 ter vervanging van een multifunctioneel gebouw met kinderdagverblijf.

Niet akkoord

Het beginselplan is getoetst aan de Welstandsnota.

De commissie constateert dat het woongebouw stedenbouwkundig niet mogelijk wordt gemaakt.

Belangrijk voor ieder initiatief in dit binnengebied is een integrale benadering. Het binnengebied vormt met de omringende woonbebouwing een voor dit deel van Den Haag Zuidwest bepalend ensemble. Iedere vernieuwing of toevoeging moet zich verhouden tot het ensemble. Functioneel, stedenbouwkundig en architectonisch. Een integrale

benadering – een verhaal over het geheel en wat het initiatief toevoegt aan het geheel – ontbreekt.

De commissie adviseert overleg met de gemeentelijke afdeling Stedenbouw & Planologie om tot kaders voor de ontwikkeling of transformatie van dit binnengebied te komen.

4 Carnegieplein 2

Wcie 20231018/202324316

Bouwen/Cultuurhistorie: het verwijderen van asbesthoudende materialen uit de zolder van het vredespaleis Carnegieplein 2.

Akkoord

Het bouwplan is getoetst aan de Welstandsnota en beoordeeld in het kader van de dubbelbestemming 'Waarde-Cultuurhistorie'.

De commissie adviseert positief over de voorgestelde aanpak. De uiterlijke gevolgen voor het paleis en de omgeving beperken zich tot het tijdelijk verwijderen van een dakkapel en een tijdelijke toevoeging tegen de gevel ten behoeve van toegang/transport. Beide ingrepen hebben geen negatieve invloed op de waarden van het gebouw, de tuin en het beschermd stadsgezicht waar dit ensemble een onderdeel van is. Na voltooiing van de werkzaamheden keert de dakkapel terug en verdwijnt de toevoeging geheel.

5 Carnegieplein 2

Wcie 20231018/202324316

Monument: het verwijderen van asbesthoudende materialen uit de zolder van het vredespaleis Carnegieplein 2.

Akkoord

De commissie adviseert positief over de voorgestelde aanpak. Intern wordt goed rekening gehouden met de monumentale waarden en worden getransformeerde delen effectief ingezet voor de logistiek. Aan de buitenzijde beperken de gevolgen zich tot het tijdelijk verwijderen en opslaan van een dakkapel en een tijdelijke toevoeging tegen de gevel ten behoeve van toegang/transport. Beide ingrepen hebben geen negatieve invloed op de waarden van het ensemble van gebouw en tuin. Na voltooiing van de werkzaamheden keert de dakkapel terug en verdwijnt de toevoeging geheel.

6 Kijkduin-Bad tussen het Deltaplein en de Kijkduinboulevard

Wcie 20231018/202323650

Bouwen: het herinrichten van de openbare ruimte Kijkduin-Bad tussen het Deltaplein en de Kijkduinboulevard.

De beoordeling van dit bouwplan is uitgesteld.

7 Koninginnegracht 2

Wcie 20231018/202314114

Bouwen/Cultuurhistorie (beginselaanvraag): het veranderen van het kantoor Koninginnegracht 2 door het veranderen van de gevel door het aanpassen van de erkers, de kleurstelling, het plaatsen van zonwering, het verplaatsen van de goedereningang en entree en het verlagen van het trottoir.

Akkoord

Het beginselplan is getoetst aan de Welstandsnota en beoordeeld in het kader van de dubbelbestemming 'Waarde-Cultuurhistorie'.

Op 31 mei 2023 heeft de commissie aangegeven een aanpak van het kantoorgebouw, waarbij de bestaande structuur en architectuur het uitgangspunt zijn, te ondersteunen. Het gebouw is een waardevol voorbeeld uit de Post65 periode van inpassing van nieuwbouw in een historische context. Tegelijkertijd bieden de heldere geleding en de eenduidige architectuur – een beperkte set gevelelementen, als een bouwdoos – aanknopingspunten voor een zekere transformatie.

In het aangepaste ontwerp voegen de aanvullingen en aanpassingen zich als vanzelf in het gevelbeeld. Samen met de te behouden delen van de gevel, die bijna restauratief worden aangepakt, ontstaat een sterk geheel. Alle aspecten die zorgen voor een goede inpassing in de omgeving – pandstructuur, differentiatie, geleding, hiërarchie, verbijzonderingen – blijven aanwezig.

De commissie spreekt haar waardering uit voor de samenhang van exterieur en interieur. Dit is geen beoordelingscriterium, maar het effect is een totaalconcept dat op een eigentijdse manier aansluit bij de integrale kwaliteit van de historische omgeving.

Voor de uitwerking naar bouwplan geeft de commissie de volgende aandachtspunten mee.

- In het huidige gebouw zijn de erkers rimpelingen in de gevel, in het bijzonder in het overhoekse beeld. De nieuwe erkers blokkeren het zicht langs de gevel, door de orthogonale vorm en vooral door het ontbreken van overhoekse transparantie;
- De nieuwe kleurstelling blijft dicht bij de bestaande. De commissie vraagt aandacht voor de precieze kleur wit en suggereert de hemelwaterafvoeren in blauw uit te voeren, zoals in de huidige kleurstelling die de pandstructuur benadrukt;
- De vorm van de gevelelementen die de hoek Houtweg/Koninginnegracht openwerken ten behoeve van een nieuwe entree lijkt te zeer aangepast. De commissie vraagt dicht bij de oorspronkelijke elementen te blijven;
- Alle installaties op het dak moeten integraal meeontworpen worden.

8 Leidsestraatweg 75

Wcie 20231018/202322495

Bouwen/Cultuurhistorie: het veranderen, restaureren, vergroten en gedeeltelijk slopen van de tennishal Marlot aan de Leidsestraatweg 75 door het maken van een serre en een

terras, het restaureren en verduurzamen van het dak en de gevels en het toegankelijk maken van de 1e verdieping in gebruiksruidtes en het wijzigen van de lichtstraten.

Akkoord

Het bouwplan is getoetst aan de Welstandsnota en beoordeeld in het kader van de dubbelbestemming 'Waarde-Cultuurhistorie'.

De commissie beoordeelt het ontwerp voor het voorzieningen deel van de tennishal, het deel aan de noordwestzijde van de dubbele sporthal.

De commissie adviseert positief over de aanpak van het casco. De restauratie van oorspronkelijke delen, het herstel van de luifel en de open ruimte onder de luifel en de isolatie van de kappen zijn zorgvuldig ontwerpen. De na-isolatie aan de buitenzijde leidt tot een verdikking van het dakpakket, die in de kopgevels in de taal van Co Brandes wordt opgelost.

De toegevoegde serre past binnen de opzet van het gebouw en kopieert de architectuur, wat ook geldt voor de doorgang van de verdieping naar het nieuwe terras op de luifel. Het terras zelf en de twee volumes die de kappen verbinden, zijn juist neutraal ontworpen. In positie en in vormgeving voldoende los van en daardoor ondergeschikt aan het monument.

9 Leidsestraatweg 75

Wcie 20231018/202322495

Monument: het veranderen, restaureren, vergroten en gedeeltelijk slopen van de tennishal Marlot aan de Leidsestraatweg 75 door het maken van een serre en een terras, het restaureren en verduurzamen van het dak en de gevels en het toegankelijk maken van de 1e verdieping in gebruiksruidtes en het wijzigen van de lichtstraten.

Akkoord

De commissie beoordeelt het ontwerp voor het voorzieningen deel van de tennishal, het deel aan de noordwestzijde van de dubbele sporthal.

De commissie adviseert positief over de aanpak van het casco. De restauratie van oorspronkelijke delen, het herstel van de luifel en de open ruimte onder de luifel en de isolatie van de kappen zijn zorgvuldig ontwerpen. De na-isolatie aan de buitenzijde leidt tot een verdikking van het dakpakket, die in de kopgevels in de taal van Co Brandes wordt opgelost.

De toegevoegde serre past binnen de opzet van het gebouw en kopieert de architectuur, wat ook geldt voor de doorgang van de verdieping naar het nieuwe terras op de luifel. Het terras zelf en de twee volumes die de kappen verbinden, zijn juist neutraal ontworpen. In positie en in vormgeving voldoende los van en daardoor ondergeschikt aan het monument.

Intern blijven de oorspronkelijke ruimtelijke opzet – de opeenvolging van ruidtes, het gewelf boven de centrale ruimte – en oorspronkelijke elementen als de legramen in de

plafonds van de zijvleugels behouden en herkenbaar. De aanpassingen in de wand naar en het nieuwe balkon in de tennishal voegen zich logisch binnen de monumentale structuur en constructie.

10 Loevesteinlaan 41

Wcie 20231018/202320327

Bouwen (beginselaanvraag): het bouwen van 135 studenten-studio's boven een stedelijke plint met gemeenschappelijke voorzieningen ter plaatse van het te slopen kinderdagverblijf Loevesteinlaan 41.

De beoordeling van dit beginselplan is uitgesteld.

11 Tomatenlaan 21

Wcie 20231018/202221665

Bouwen (beginselaanvraag): het bouwen van een woonhuis ter plaatse van de te slopen woning Tomatenlaan 21.

Dit beginselplan is van de agenda gehaald.

12 Traviatastraat 25 en Mozartlaan 85

Wcie 20231018/202319941

Bouwen: het gewijzigd uitvoeren van de omgevingsvergunning 202107966/8261041 d.d. 29-04-2022 voor de realisatie van een woongebouw met 12 appartementen en de renovatie van een cultureel centrum, waarbij de wijziging bestaat uit het in- en uitwendig veranderen van het woongebouw tot 8 appartementen.

Akkoord

Het bouwplan is getoetst aan de Welstandsnota.

De commissie adviseert positief over de aanpassingen ten opzichte van het op 20 september 2023 beoordeelde ontwerp. De wijzigingen zorgen voor een betere samenhang van het bestaande kerkgebouw en de nieuwbouw en voor een betere, helderdere inpassing van het geheel in de omgeving.

De hoofdvorm van de nieuwbouw komt nu logisch voort uit de kerk. De contour is gelijk, de kopgevel heeft een vergelijkbare symmetrie en hiërarchie, de detaillering van de kap wordt doorgezet en elementen aan/tegen de gevels en in de beide dakvlakken zijn voldoende ondergeschikt aan de hoofdvorm.

In de inrichting van de buitenruimte is het gemetselde bergingenblokje een vanzelfsprekend, onopvallend element. Het aanhelen van het oorspronkelijke tuinmuurtje naar de toren zorgt voor een passend onderscheid tussen bestaande bouw en nieuwbouw en tussen de twee functies.

13 Veenweg 202

Wcie 20231018/202325147

Bouwen (beginselaanvraag): het oprichten van een woning nabij de woning Veenweg 202, het herverkavelen van het perceel Veenweg 202, het slopen van de schapenschuur en het toebedelen van 2 bestaande bijgebouwen tot het bouwperceel van de nieuwe woning.

Akkoord

Het beginselplan is getoetst aan de Welstandsnota.

De commissie constateert dat ten opzichte van de op 22 februari 2023 besproken beginselaanvraag de vorm van de kavel is gewijzigd. De nieuwe vorm maakt een toevoeging aan de bestaande bebouwing beter inpasbaar.

De bestaande bebouwing is een bijzonder en kwetsbaar lint van historische en recente huizen en boerderijen. Daaraan is de nu voorgestelde hoofdvorm een passende toevoeging. De positie ten opzichte van de weg is een geëigende en de langgerekte mansarde is terughoudend ten opzichte van het (oorspronkelijke) hoofdhuis rechts en de monumentale hoeve 'Oranjestein' aan de linker zijde. Ook op zichzelf is de mansarde een vanzelfsprekende typologie in en toevoeging aan het lint.

Voor de uitwerking naar bouwplan benoemt de commissie de volgende aandachtspunten.

- De lamellen aan de voorzijde en het kader aan de achterzijde die de mansarde benadrukken zijn te zelfstandig en daardoor te aanwezig. Zij zijn geen onderdeel of verbijzondering van de gemetselde gevels en het pannendak, maar staan daar los voor;
- De parkeerplaatsen beslaat een groot deel van het voorterrein en is te aanwezig in het gevel- en straatbeeld. De commissie vraagt een subtielere oplossing.

Marc Reniers

Voorzitter Welstands- en Monumentencommissie